

Jakob J. Kenda je tisti mož, ki je briljantno prenesel legendarnega Harryja Potterja v slovenščino. Pa tokrat ne bomo o tem. Ozrli se bomo po njegovih dolgih poteh, ki jih je prehodil. Za njim je ameriška Apalaška pot. Tri tisoč petsto kilometrov. Ja, prav ste prebrali, 3500 kilometrov! O tem je napisal tudi zelo zanimivo knjigo. Besede mu dobro tečejo, tudi kadar je v vlogi pisca, ne samo prevajalca. Pred dvema letoma se je lotil slovenske transverzale (beseda transverzala pomeni dolga pot). Pa ne sam, »pobasal« je svoja otroka, takrat 15-letno Lučko in 12-letnega Aljaža, in so šli na pot. Slovenska transverzala je dolga okoli 1200 kilometrov, otroka sta mu delala družbo na skoraj 500 kilometrih. Tudi s te poti je nastal potopisni roman z naslovom Transverzala.

Tekst: **ALENKA CEVC**, foto: **MATEJA J. POTOČNIK**

Vsaka transverzala je odsev dežele, po kateri se vije!

ral ostati, lahko pa je dodala Jašo. Prvega rojstnega lista niso uničili in tako je Jakob Jaša verjetno edini, ali pa zelo redek, Slovenec z dvema rojstnima listoma! Morda je zato tako zaljubljen v svojo deželo, haha! Malce za hec ga je mama včasih poklicala Jakob Aljaž. Tistega Aljaža je Jakob kasneje prenesel na sina. Uradno.

... in tremi mamami. Jakob je najmlajši otrok v družini Kenda. Ko se je rodil, sta bili sestri že globoko v puberteti in mama se je večkrat pošalila, da je na svet prišel zato, da bosta puncici videli, da otrok ni šala in jima ne bi slučaj-

no prezgodaj hodile neumnosti po glavi! Sestri sta ga res kar posvojili in sam rad reče, da je imel tri mame. Družina je živela v Radovljici, ta pa je, saj veste, kar se tiče narave, raj na zemlji. Navezanost na naravo je bila v družini tako rekoč doma. Jakobov ded po očetovi strani, zaveden Primorec, se je leta 1918 pridružil, da pod »Lahi« žene bo živel, in se je preselil na jugoslovansko stran Julijcev, na Gorenjsko. Tam je upravljal gozdove vse od Podkorena do Podnarta, vključno z Bohinjskim kotom in Karavankami, zato so se preselili v

pedagogiko in seveda sem bil izvrsten poligon za preskus, ali deluje v praksi!« Jakob pravi, da se otroke da motivirati, dovoljena je tudi kakšna finta. Ko se je odločil, da bo šel z otrokoma po slovenski transverzali, ju je načrtno začel pripravljati na pot. To je dolgotrajen proces, saj pot ni mačji kašelj. Sami, z vso opremo in hrano, prenočevanje v šotoru sredi gozda, včasih daleč od vsega človeškega. Zavedal se je odgovornosti, zato je začel s treningi že leta pred name-ravano potjo. »Spomnim se poti po Pohorju, Aljaž je imel okoli sedem let. Bil je utrujen, hoje pa vrh glave. Usedel se je na štor in ni hotel nikamor naprej.« obudi spomin Jakob. Pa je posegel po zvijači in se sinku zazrl globoko v oči: »Razumem. Če ne gre, ne gre. Midva z Lučko bova šla naprej do kočice, kjer imajo tiste noro dobre pohorske omlate. Ti pa kar sedi na kakšen štor in počakaj na medveda. Boš videl, tako je velik, da take majčkene pospravi ena dva tri. Skoraj ne boli.« Jasno, potem so vsi trije nenavadno hitro sedeli v tisti koči, vsak za svojim krožnikom slastne sreče. Izvrstna, poklicno podkovaná pedagoginja je tudi Jakobova žena, ki je pri hiši odgovorna za učenje. »Kako ju zna obrniti, neverjetno!« jo s kar malce ponosa pohvalja Jakob. »Nihče ne mara priganjanja k učenju, tudi male opice ne,« pravi in se

Radovljico. Mami pa se je gotovo poznalo, da je imela babico v Radovni. Takrat je bilo še malce čudno, če je ženska preveč rinila v gore. Toda mama se ni dala, včasih je zjutraj postorila najnujnejše, potem pa jo je mahnila iz Radovljice s kolesom na obisk k babici v Radovno, a se je tam v resnici pri njej samo »pofočkala« in potem švignila na Triglav. Do večera je bila že nazaj. Tudi sestri sta bili »okuženi« z naravo, zato ni čudno, da je Jakobu izjemno blizu.

Kako naučiti otroka? Jakob Jaša se je ob takšnih ženskah naučil, kako se vzgoji otroka, da rad hodi in ima dober odnos z naravo. »Ena mojih sester je študirala

Jakob J. Kenda o dolgih poteh, ki »zadenejo«

spomni prizora iz dokumentarca o Jane Goodall, ki je vse odraslo življenje preučevala šimpanze. »Tam je opica učila svojega mladička, kako s paličico priti do mravelj, ki so za šimpanze prava delikatesa. Šimpanzjemu mulcu pa se ni dalo ukvarjati s paličico, da bi prišel do mravelj, kar mati naj mu jih priskrbi! Opičja mati pa je vztrajala in vztrajala, da bi opičji otrok obvladal večščino. Na koncu je seveda zmagala mama, mali se je končno naučil. In s človeškimi mladiči ni nič drugače!«

Teženje staršev se pri teh stvareh spleča, očitno. No, lepše povedano – vztrajnost! Opazil je tudi, da se zdaj že otroka spodbujata z njegovimi fintami. »Na poti po transverzali je imela Lučka slab dan, vse ji je šlo narobe, še ptič se je podelal nanjo. Ob postanku in malici so že tekle debele solze. Potem pa je začel Aljaž – a veš, oči, tisto, ko gre medved po gozdu, pa sreča lisico, ki ga vpraša, ali si ti videl Lučko, kako je ta hitra ...« Vzgoja in bodrenje sta padla na plodna tla!

Ljubzenski učinki dolgotrajne hoje. Na vprašanje, kako doživlja vse te svoje dolgotrajne pohode, se iz Jakoba usuje plaz besed, ki jim težka sledim. Če povem čisto po pravici, v življenju še nisem srečala moškega, ki bi toliko govoril. Iz njega kar vre. Tega se zaveda in kar malce opravičuje reče, da je h količini njegovega govorjenja svoje prišpeval tudi koronski čas. »Res je, rad govorim, zadnje leto pa sem bil precej prikrajšan, zato se iz mene usuje takoj, ko dobim pri-

ložnost.« je samokritičen. Moram pa jasno povedati, da pripoveduje o zanimivih stvareh, na nekaterih področjih je prava zakladnica znanja; kar stiskalo me je, kako bom vse to spravila v omejen prostor.

»Dolgotrajna hoja je ... kot bi bil neprestano zaljubljen! Sicer to ni nič nenavadnega, saj je znanstveno dokazano, da so razne substance, ki se izločajo v človeškem telesu med dolgotrajno hojo, enake tistim, ki preplavljajo telo med zaljubljenostjo. Včasih si med hojo prav zadet! Od sreče in radosti!« Tisto, kar ga med hojo še posebej navdušuje, pa je, da se lahko človek takrat »odlepi« od sebe. Takrat vidi stvari take, kot v resnici so. S tem se popolnoma strinjam, saj imam osebne izkušnje in poznam veliko ljudi, ki so na najbolj znani evropski dolgi poti, španskem Caminu, rešili veliko svojih težav. Ker so se jim po dolgi hoji njihove težave pokazale v pravi luči. Jakob je izkustveno prepričan, da na dolgi poti človek resnično pride v stik z naravo, s seboj. In takrat vidi stvari, kot v resnici so. O tem učijo tudi vsi veliki duhovni učitelji, novodobni in tisti iz daljne preteklosti.

Transverzala združuje ljudi. Jakob pravi, da je vsaka transverzala združujoča. »V Ameriki, na primer, se sever in jug še vedno gledata zelo postrani, in tudi temu je namenjena Apalaška pot: kot nekakšen šiv je, ki zbližuje sprti polovici!« Tudi na naši, slovenski dolgi poti, bi bilo lahko tako, če bi zaživela: na njej bi se srečevali samo pohodniki, ki so eno pleme! In mogoče še pomembneje: na taki poti tudi zares spoznaš deželo in njene ljudi, kajti vsaka transverzala je odsev dežele, prek katere se vije.

Transverzalo je torej skoraj nujno prehoditi. Preden se odpravite po njej, pa je pametno obiskati njeno spletno stran www.transverzala.si. Tam dobite jako koristne podatke, ki vam bodo olajšali pot, ki ni čisto preprosta. Ste vedeli, na primer, da poteka po označenih poteh, ki so namenjene vsem, če bi radi ob njej prenočili kar na prostem in si celo zakurili taborni ogenj, pa morate za to dobiti dovoljenje lastnika? Pa še interaktivni zemljevid poti je »gor«, da se ne izgubite.

Jakob Jaša Kenda, človek, ki je na svojih dolgih poteh »prijohil« resničnega samega sebe. Več ni mogoče doseči. ■